

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

بسمه تعالی

شیوه نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشکده توانبخشی

مقدمه:

با توجه به اهمیت و نقش ارزشیابی در اصلاح و بهبود آموزش، تأکید بر ارزشیابی دوره های آموزشی در نقشه جامع علمی کشور و همچنین بر اساس نتایج نیازسنجی انجام شده، ضرورت تدوین آیین نامه نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی به عنوان مبنایی برای استانداردسازی فرایند ارزشیابی دوره های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران، شیوه نامه پیشنهادی نظام جامع ارزشیابی دوره های آموزشی دانشکده توانبخشی تدوین گردیده است.

تعاریف:

دوره: دوره در ارزشیابی دانشکده توانبخشی عبارت است از کل برنامه های آموزشی که منجر به دریافت یکی از مدارک کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترای حرفه ای و دکترای تخصصی (PhD) در رشته های شنوایی شناسی، فیزیوتراپی، فیزیوتراپی ورزشی، کاردرمانی و گفتار درمانی می شود. منظور از دوره در این شیوه نامه، کل دوره های آموزشی هر مقطع تحصیلی است که مشتمل بر چندین مرحله و هر مرحله متشکل از چند ترم تحصیلی است.

مرحله: منظور از مرحله در این شیوه نامه، مرحله آموزشی (شامل علوم پایه و تخصصی) و مرحله بالینی برای مقطع کارشناسی و مرحله آموزشی و پژوهشی برای مقاطع کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی است. برای دانشجویان مقطع دکترای حرفه ای فیزیوتراپی (DPT) نیز مرحله آموزشی و بالینی تعریف شده است.

کوریکولوم: منظور برنامه درسی مدون در رشته های شنوایی شناسی، فیزیوتراپی، فیزیوتراپی ورزشی، کاردرمانی و گفتار درمانی در مقاطع تحصیلی مختلف است که مصوب بوده و در سایت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موجود است.

دانشجو: منظور دانشجویان شاغل به تحصیل در هر یک از مقاطع نامبرده شده است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

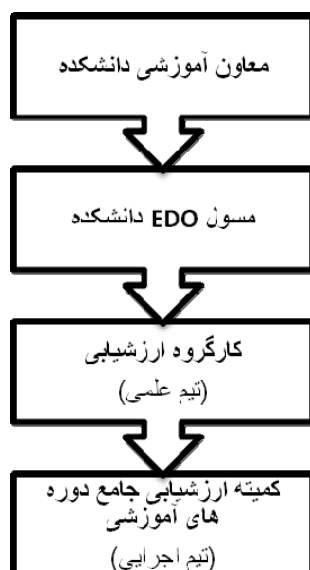
استاد: منظور اعضای هیات علمی و مربیان آموزشی که مسئولیت آموزش تئوری و عملی فراگیران را به عهده دارند، می باشد.

کارگروه ارزشیابی: منظور از کارگروه ارزشیابی افراد تیم اجرایی و علمی انتخاب شده برای تدوین و اجرای برنامه ارزشیابی جامع دوره های آموزشی دانشکده توانبخشی می باشند. همچنین ساخت ابزارهای ارزشیابی جدید (در صورت نیاز) و بررسی روایی و پایایی آنها نیز بر عهده اعضای کارگروه ارزشیابی می باشد. تیم علمی، اعضای شبکه آموزش دانشکده هستند که شامل نمایندگان گروههای آموزشی، مسئول EDO دانشکده مسئول تحصیلات تکمیلی و معاون آموزشی دانشکده می شود.

• نحوه انتخاب تیم اجرایی و وظایف این تیم: افراد تیم اجرایی منتخب از بین اعضای هیات علمی و کارکنان دانشکده هستند که به پیشنهاد معاونت آموزشی و دفتر توسعه آموزش دانشکده و با تایید هیات رئیسه دانشکده انتخاب می شوند. ساختار این تیم شامل:

- مسئول دفتر پایش و ارزشیابی
- کارشناس دفتر پایش و ارزشیابی

وظیفه اصلی این کمیته شامل تدوین و نظارت بر اجرای برنامه ارزشیابی جامع دوره های آموزشی دانشکده توانبخشی و آماده سازی و ارائه گزارش های حاصل از ارزشیابی به EDO دانشکده ، معاونت آموزشی دانشکده و دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

ارزشیابی دوره‌های کارشناسی

تعریف و ویژگی‌های دوره: هدف کلی آموزش در مقطع کارشناسی، تربیت افرادی است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت به ارائه خدمات بهداشتی، آموزشی، پژوهشی، مشاوره‌ای، مدیریتی و حمایتی و توانبخشی جهت تامین، حفظ و ارتقاء سلامت فرد، خانواده و جامعه بپردازند.

کل دوره آموزشی این مقطع قابل تقسیم به دو مرحله آموزشی (علوم پایه و تخصصی) و بالینی می باشد.

استاندارد ارزشیابی: معیارهای تعیین شده برنامه درسی مدون دوره های کارشناسی مصوب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

اهداف اختصاصی دوره های کارشناسی: انتظار می رود دانش آموختگان دوره های آموزشی کارشناسی به تفکیک در حیطه های زیر توانمند باشند:

- **وظایف بهداشتی و درمانی**

✓ ارائه خدمات توانبخشی در حیطه های تخصصی مرتبط با هر دوره

✓ همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در سطوح مختلف پیشگیری

- **وظایف آموزشی**

✓ آموزش به بیمار، خانواده بیمار، مجامع علمی (کنفرانس ها، سمینارها و کنگره های علمی)

- **وظایف پژوهشی**

✓ مشارکت و همکاری با نظام سلامت در انجام پژوهش در زمینه های مختلف مربوط به حرفه

✓ همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در جهت انتشار به کارگیری نتایج پژوهش

- **نقش ها و وظایف حرفه ای**

✓ برنامه ریزی در عرصه های خدمات توانبخشی

✓ بررسی و شناسایی مشکلات مربوط به حرفه های مختلف توانبخشی

✓ تحلیل اطلاعات حاصل از بررسی و شناخت انجام شده و تعیین نیازها

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

✓ همکاری در تدوین و طراحی برنامه براساس فلسفه، رسالت، اهداف عرصه کار و استانداردهای توانبخشی

✓ نظارت و ارزیابی فعالیت های انجام شده توسط گروه توانبخشی و نتایج حاصل از آن

✓ نظارت و ارزیابی میزان دستیابی به اهداف توانبخشی

کاربرد ارزشیابی: ارزشیابی دوره کارشناسی به دو منظور کلی به انجام می رسد :

۱- تعیین میزان اجرای فعالیتهای تعهد شده در برنامه آموزشی (ارزشیابی فرایند)

۲- تعیین میزان دستیابی به اهداف و بروندهای مورد انتظار این دوره (ارزشیابی برونداد).

زمان ارزشیابی:

زمان ارزشیابی این مقطع می تواند طبق جدول زیر اجرا شود:

مرحله آموزشی (علوم پایه و تخصصی)	مرحله بالینی
در پایان سال اول تحصیلی	درانتهای ترم ششم تحصیلی
در انتهای مرحله آموزشی	در انتهای مرحله بالینی

ابزار ارزشیابی: ابزار اصلی ارزشیابی در این مقطع، پرسشنامه های نظرسنجی می باشند که روایی و پایایی آنها قبلاً بررسی شده و در اختیار دانشجویان یا دانش آموختگان، اساتید و مسئولین دوره قرار می گیرد (پرسشنامه های موجود نظرخواهی از دانشجویان و اساتید). همچنین فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به معدل دانشجویان می تواند به عنوان ابزار ارزشیابی مورد استفاده قرارگیرد.

منابع ارزشیابی منابع ارزشیابی این دوره شامل دانشجویان کارشناسی، اعضای هیات علمی و مربیان آموزشی درگیر در امر آموزش نظری و بالینی دانشجویان کارشناسی، مدیران گروه، ریاست دانشکده و معاونین دانشکده می باشند. بدین منظور از پرسشنامه های نظرخواهی از دانشجویان و اساتید به تفکیک استفاده می شود. همچنین می توان از برخی مدارک موجود مانند کارنامه نمرات دانشجویان در آزمونهای مربوط به مقطع تحصیلی نیز به عنوان منبع

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

ارزشیابی استفاده نمود. در ارزشیابی برونداد می توان تعداد قبولی های دانشجویان در آزمون کارشناسی ارشد یا تعداد دانشجویانی که با گذراندن ۸ ترم تحصیلی، دانش آموخته شده اند را مورد بررسی قرار داد.

نحوه استفاده و انتشار نتایج: نتایج حاصل از ارزشیابی ضمن بایگانی شدن در دفتر پایش و ارزشیابی، بعد از تحلیل و خلاصه سازی، به صورت کتبی در اختیار ریاست دانشکده و معاون آموزشی قرار خواهد گرفت. همچنین نتایج مرتبط به منظور آگاهی و رفع نواقص موجود به اساتید دوره بازخورد داده می شود و برای مسئولین و اساتید مربوطه ارسال می گردد. پس از انتشار نتایج، جلسه ای جهت پی گیری و رفع مشکلات موجود در برنامه آموزشی با حضور ریاست، معاونین، مسئول EDO و مسئول دفتر پایش و ارزشیابی دانشکده برگزار می شود و راهکارهای پیشنهادی رفع مشکلات بررسی می شود. پس از اجرای راهکارهای پیشنهادی، مسئول دفتر پایش، مستندات لازم از تغییرات اعمال شده در برنامه آموزشی مربوط به مقطع کارشناسی را به دفتر EDO دانشکده ارسال می نماید. در نهایت دفتر توسعه آموزش پس از بررسی، گزارش ها را به معاونت آموزشی دانشکده جهت طرح در شورای آموزشی دانشکده و تصویب پیشنهادات و ارسال آن به معاونت آموزشی دانشگاه ارسال می نماید.

ارزشیابی دوره کارشناسی ارشد

تعریف و ویژگی های دوره: دوره کارشناسی ارشد، دوره ای سه ساله پس از دوره کارشناسی است. هدف این دوره تربیت افرادی دارای شایستگی ارائه خدمات تخصصی مطلوب و همچنین دارای توانایی حل مسائل حرفه ای و انجام تحقیقات مربوطه می باشد.

استاندارد ارزشیابی:

- معیارهای تعیین شده برنامه درسی بدون دوره های کارشناسی ارشد مصوب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- در مواردی ممکن است کمیته ارزشیابی بر اساس منابع جدید و شرایط دانشکده، معیارهایی را برای دانشکده تعریف نماید.

هدف برنامه دوره کارشناسی ارشد، تربیت افراد توانمند در زمینه های:

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

- ارائه خدمات تخصصی و با کیفیت
- انجام تحقیقات علمی در زمینه های مختلف توانبخشی
- مشارکت در آموزش دانشجویان
- همکاری و مشارکت در انجام و توسعه پژوهش های مرتبط
- به کار بستن نتایج تحقیقات مبتنی بر شواهد به منظور اعتلاء خدمات توانبخشی

کاربرد ارزشیابی دوره های کارشناسی ارشد: ارزشیابی دوره کارشناسی ارشد به دو منظور کلی صورت می گیرد:

- ۱- تعیین میزان اجرای فعالیتهای تعهد شده در برنامه آموزشی (ارزشیابی فرایند)
- ۲- تعیین میزان دستیابی به اهداف و بروندهای مورد انتظار این دوره (ارزشیابی برونداد).

زمان ارزشیابی:

زمان ارزشیابی این مقطع تحصیلی می تواند بر طبق جدول زیر اجرا شود:

مرحله آموزشی	مرحله پژوهشی
در پایان سال اول تحصیلی	-----
قبل از دفاع از طرح پایان نامه	پس از دفاع از پایان نامه

ابزار ارزشیابی:

ابزار اصلی ارزشیابی، پرسشنامه های نظرسنجی می باشد که روایی و پایایی آن ها قبلاً بررسی شده و در اختیار دانشجویان یا دانش آموختگان، اساتید و مسئولین دوره قرار می گیرد (پرسشنامه های موجود نظرخواهی از دانشجویان و اساتید).

همچنین فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به معدل دانشجویان و تعداد مقالات پذیرفته شده یا چاپ شده در مجلات معتبر نیز می تواند بعنوان ابزار ارزشیابی مورد استفاده قرار گیرد.

منابع ارزشیابی: منابع ارزشیابی این دوره شامل دانشجویان دوره کارشناسی ارشد، اعضای هیات علمی درگیر در امر آموزش و همچنین اساتید راهنما و مشاور پایان نامه دانشجویان، مدیران گروه، مسئول تحصیلات تکمیلی، ریاست و

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

معاونین دانشکده هستند. بدین منظور از پرسشنامه‌های نظرخواهی از دانشجویان و اساتید به تفکیک استفاده می‌شود. همچنین می‌توان از برخی مدارک موجود مانند کارنامه نمرات دانشجویان در آزمونهای مربوط به مقطع تحصیلی، نمره پایان‌نامه و تعداد مقالات پذیرفته‌شده یا چاپ‌شده نیز به عنوان منبع ارزشیابی استفاده نمود. در ارزشیابی برون‌داد می‌توان تعداد قبولی‌های دانشجویان در آزمون دکترای تخصصی یا تعداد دانشجویانی که با گذراندن کمتر از ۶ ترم تحصیلی، دانش‌آموخته شده‌اند را مورد بررسی قرار داد.

نحوه استفاده و انتشار نتایج: نتایج حاصل از ارزشیابی ضمن بایگانی شدن در دفتر پایش و ارزشیابی، بعد از تحلیل و خلاصه‌سازی، به صورت کتبی در اختیار EDO، معاون آموزشی و ریاست دانشکده قرار خواهد گرفت. همچنین نتایج مرتبط به منظور آگاهی و رفع نواقص موجود به اساتید دوره بازخورد داده می‌شود. این نتایج می‌تواند بر اساس جدول زمانبندی ارزشیابی‌های اولیه و پایانی برای مسئولین و اساتید مربوطه ارسال گردد. پس از انتشار نتایج، جلسه‌ای جهت پیگیری و رفع مشکلات موجود در برنامه آموزشی با حضور ریاست، معاونین، مسئول EDO، مسئول تحصیلات تکمیلی و مسئول دفتر پایش و ارزشیابی برگزار می‌شود و راهکارهای پیشنهادی رفع مشکلات بررسی می‌شود. پس از اجرای راهکارهای پیشنهادی، مسئول دفتر پایش، مستندات لازم از تغییرات اعمال شده در برنامه آموزشی مربوط به مقطع کارشناسی ارشد را به دفتر EDO دانشکده ارسال می‌نماید. در نهایت دفتر توسعه آموزش پس از بررسی، اقدام به ارسال گزارش‌ها به معاونت آموزشی دانشکده جهت طرح در شورای آموزشی دانشکده و تصویب پیشنهادات و ارسال آن به معاونت آموزشی دانشگاه می‌نماید.

ارزشیابی دوره دکترای تخصصی

تعریف و ویژگی‌های دوره‌ها: دوره دکتری تخصصی بالاترین مقطع تحصیلی است. دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند به عنوان اعضاء هیئت علمی در دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور انجام وظیفه نمایند. این دوره شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی می‌باشد.

استاندارد ارزشیابی:

- معیارهای تعیین شده برنامه درسی مدون دوره دکترای تخصصی مصوب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

- در مواردی ممکن است کمیته ارزشیابی بر اساس منابع جدید و شرایط دانشکده، معیارهایی را برای این دوره تعریف نماید.

اهداف برنامه دکترای تخصصی:

- تربیت مدرسین با صلاحیت آموزشی و پژوهشی
- تامین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاههای کشور
- نیل به خودکفائی حرفه ای.

اهداف اختصاصی برنامه دکترای تخصصی: انتظار می رود این دوره های آموزشی بتواند افرادی را تربیت کند که در حیطه های زیر شایستگی لازم را داشته باشند:

- تدریس در مقاطع مختلف تحصیلات تکمیلی و کارشناسی در رشته مربوطه
- مشاور و مجری تحقیقات براساس نیاز جامعه و انتشار نتایج تحقیق
- مشارکت در برنامه ریزی های تخصصی و حرفه ای

کاربرد ارزشیابی دوره دکترای تخصصی: ارزشیابی دوره دکترای تخصصی به دو منظور به اجرا در می آید:

- ۱- تعیین میزان اجرای فعالیتهای تعهد شده در برنامه آموزشی (ارزشیابی فرایند).
- ۲- تعیین میزان دستیابی به اهداف مورد انتظار این دوره (ارزشیابی برونداد).

زمان ارزشیابی:

زمان ارزشیابی این مقطع تحصیلی می تواند بر طبق جدول زیر اجرا شود:

مرحله آموزشی	مرحله پژوهشی
در پایان سال اول تحصیلی	در پایان سال اول مرحله پژوهشی
در انتهای مرحله آموزشی	در انتهای مرحله پژوهشی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

ابزار ارزشیابی:

ابزار اصلی ارزشیابی پرسشنامه های نظرسنجی می باشد که روایی و پایایی آن ها قبلا بررسی شده و در اختیار دانشجویان یا دانش آموختگان، اساتید و مسئولین دوره قرار می گیرد (پرسشنامه های موجود نظرخواهی از دانشجویان و اساتید). همچنین فرم جمع آوری اطلاعات مربوط به معدل دانشجویان، نمرات رساله و تعداد مقالات پذیرفته شده یا چاپ شده در مجلات معتبر نیز می تواند بعنوان ابزار ارزشیابی مورد استفاده قرار گیرد.

منابع ارزشیابی: منابع ارزشیابی این دوره شامل دانشجویان دوره دکترای تخصصی، اعضای هیات علمی درگیر در امر آموزش در مرحله آموزشی و همچنین اساتید راهنما و مشاور رساله دانشجویان در مرحله پژوهشی، مدیران گروه، ریاست، معاونین و مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده می باشند. بدین منظور از پرسشنامه های نظرخواهی از دانشجویان و اساتید به تفکیک استفاده می شود. همچنین می توان از برخی مدارک موجود مانند کارنامه نمرات دانشجویان در آزمونهای مربوط به مقطع تحصیلی، نمره رساله و تعداد مقالات پذیرفته شده یا چاپ شده نیز به عنوان منبع ارزشیابی استفاده نمود. در ارزشیابی برون داد می توان تعداد دانش آموختگانی که به عنوان هیئت علمی جذب مراکز دانشگاهی شده اند، تعداد دانشجویانی که با گذراندن ۹ ترم تحصیلی یا کمتر، دانش آموخته شده اند و یا تعداد مقالات چاپ شده معتبرا مورد بررسی قرار داد.

نحوه استفاده و انتشار نتایج: نتایج حاصل از ارزشیابی ضمن بایگانی شدن در دفتر پایش و ارزشیابی، بعد از تحلیل و خلاصه سازی، به صورت کتبی در اختیار EDO، معاون آموزشی و ریاست دانشکده قرار خواهد گرفت. همچنین نتایج مرتبط به منظور آگاهی و رفع نواقص موجود به اساتید دوره بازخورد داده می شود. پس از انتشار نتایج، جلسه ای جهت پیگیری و رفع مشکلات موجود در برنامه آموزشی با حضور ریاست، معاونین، مسئول EDO، مسئول تحصیلات تکمیلی و مسئول دفتر پایش و ارزشیابی برگزار می شود و راهکارهای پیشنهادی رفع مشکلات بررسی می شود. پس از اجرای راهکارهای پیشنهادی، مسئول دفتر پایش، مستندات لازم از تغییرات اعمال شده در برنامه آموزشی مربوط به مقطع دکترای تخصصی را به دفتر EDO دانشکده ارسال می نماید. در نهایت، دفتر توسعه آموزش پس از بررسی، اقدام به ارسال گزارش ها به معاونت آموزشی دانشکده جهت طرح در شورای آموزشی دانشکده و تصویب پیشنهادات و ارسال آن به معاونت آموزشی دانشگاه می نماید.

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده توانبخشی

ارزشیابی دوره دکترای حرفه ای فیزیوتراپی

این دوره به صورت آزمایشی و فقط برای یک دوره در این دانشکده دانشجو پذیرفته است و پس از اعلام سرفصل دروس آن از وزارت متبوع، ارزشیابی دوره‌ها شامل این دوره نیز خواهد شد.

این شیوه‌نامه مشتمل بر ده صفحه در جلسه مورخ ۹۳/۴/۷ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید.